

РАЗПОРЕЖДАНЕ

№ 30603

гр. София, 26.02.2024 г.

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 28 СЪСТАВ, в закрито заседание на двадесет и шести февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: АНДРЕЙ КР. ГЕОРГИЕВ

като разгледа докладваното от АНДРЕЙ КР. ГЕОРГИЕВ Гражданско дело № 20231110140945 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 129, ал. 3 ГПК във връзка с чл. 128, т. 1 ГПК и чл. 102з, ал. 1 ГПК.

Образувано е по искова молба, подадена от името на ищеца Т. Т. А. за която съдът е установил нередовности – не е представено пълномощно в редовна форма, а само електронен образ, заверен от адвокат, което не се допуска от специалното правило на чл. 102з, ал. 1 ГПК, което се отнася до пълномощните и не би имало никакъв логичен смисъл, ако не дерогира общите разпоредби за другите доказателства, вкл. тези за преписите – чл. 183 ГПК, и е дал разпореждане с Определение № 35936/11.10.2023 г. по делото (на лист 45) на ищеца да ги отстрани в 1-седмичен срок, като изрично е записал, че законът *не допуска* подаване на пълномощни като електронен образ, заверен от адвоката.

Разпореждането на съда е връчено на адв. А. 05.12.2023 г. (на лист 74) и на ищеца лично по реда на чл. 41 ГПК на 01.12.2023 г. (на лист 75 от делото, като е предупреден с определение от 02.08.2023 г. на лист 19 от делото, връчено лично на 21.08.2023 г. – на лист 37 от делото), но до изтичане на срока ищецът не е направил никакво изявление пред съда.

Установява се, че исковата молба е нередовна – не отговаря на изискването на чл. 128, т. 1 ГПК, тъй като съгласно чл. 102з, ал. 1 ГПК не се допуска при подаване на искова молба с електронен подпис пълномощното да е представено електронно заверено от представител, а същото или следва лично да се представи пред служител на съда, който да удостовери верността на документа, или да съдържа електронен подпис на упълномощителя и електронно удостоверение за време.

Указанията на съда не противоречат на буквата на закона, тъй като езиковото и систематично тълкуване на разпоредите на ГПК изрично изискват пълномощното да е изцяло електронно, за да се насърчи пълна електронизация на процеса, която изключва ръчни проверки и гарантира пълна проследимост на електронните подпис от край до края. Разпоредбата на

чл. 102з, ал. 1 ГПК се намира в глава единадесета „а“ „Процесуални действия и актове в електронна форма“ на ГПК, т.е. съдържа особени правила към изявленията на страните, които се прилагат спрямо техните изявления до съда като специални норми спрямо общите правила за електронни документи. Такива общи правила по принцип се съдържат в Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги и Регламент (ЕС) № 910/2014 г., които уреждат с оглед ползвания в случай квалифициран електронен подпис с квалифицирано удостоверение в чл. 25, пар. 2 от Регламент (ЕС) № 910/2014 г., че същият има сила на саморъчен подпис. В същото време нито един от тези два нормативни акта не урежда правилата относно заверяване на копия от документи.

Правила за заверяване на копия от документи се съдържат в глава четиринадесета на ГПК, озаглавена „Доказателства“. Така в чл. 183, ал. 2 ГПК е предвидено, че преписи от документи на хартия могат да се представят и в заверен от страната електронен препис с електронен подпис. Тук обаче е предвидена възможност да се изиска от другата страна оригинал на документа. Следователно това правило не може да се прилага към адвокатските пълномощни поради причината, че същите не представляват доказателства за граждански права единствено за каквито се прилага глава четиринадесета ГПК, а процесуални изявления, уредени от особеното правило на

чл. 102з, ал. 1 ГПК. Друго правило относно заверките на документи се съдържа в

чл. 32 ЗАДв, който предвижда, че адвокатът може да заверява подписи върху документи, които са му представени от негови клиенти, и в този случай те имат сила на официално заверени преписи. Следва обаче да се има предвид, че и тази разпоредба според буквалния си прочит е неприложима към пълномощните, които не се предоставят от клиентите на адвоката, а се подписват от тях, за да възникне правоотношението, от което възниква правото на адвоката да съставя официално заверени преписи – т.е. подписът дава основание да може да се използват преписи. Поради това тази разпоредба също се явява обща спрямо специалното правило, установено от законодателя в чл. 102з, ал. 1 ГПК специално за формата на процесуални изявления, представени пред съда от пълномощник.

Налице е съдебна практика на Върховния касационен съд, която изглежда допуска подаване на пълномощно, заверено само от адвоката – Определение № 40/07.03.2022 г. по частно гр. дело № 427/2022 г., I ГО, но този съдебен акт въобще не разглежда изложените по-горе съображения относно смисъла на чл. 102з, ал. 1 ГПК – няма никаква логика тази разпоредба да съществува, ако за пълномощните, заверени от адвокат, се прилага чл. 183, ал. 2 ГПК, като приемането, че особените изисквания за пълномощни не важат за адвокатите няма никаква логика, тъй като основно адвокати се явяват упълномощени лица по граждански дела.

Следователно няма правила на закона, които да изключват съдържанието на специалната разпоредба на чл. 102з, ал. 1 ГПК, уредена именно за подаване на електронни изявления до съда чрез пълномощник. Чл.

102з, ал. 1 ГПК изисква подаване на електронни изявления на страната или с пълномощно, което съдържа квалифициран електронен подпис (или печат) на *упълномощителя* и квалифицирано удостоверение за време, или с такова, което е подадено по реда на чл. 360ж ЗСВ. Текстът следва да се разбира във връзка с цитираната разпоредба, които урежда конверсията на хартиени документи по електронни дела. Няма спор и че тя се прилага по времето на образуване на настоящото дело. Правилата на чл. 360ж ЗСВ въвеждат допълнителна гаранция за съответствие на представени на хартия документи със записите по електронните дела, водени от съдилищата, като изискват документите, които едно лице е получило *на хартия* (разпоредбата не се отнася въобще до документи, постъпващи в съда електронно) и иска да представи по някое съдебно дело, да се представят за удостоверяване пред служител на съда, който да ги въведе в електронната система. Това означава, че адвокати не могат да заверяват електронно получени от клиентите им пълномощни на хартия и да ги представят на съда като електронен образ без заверка на съдебния служител. Следователно буквата на закона е именно в разбирания от настоящия съд смисъл – съществува забрана адвокат да представя заверен със собствения си електронен подпис електронен образ от получено от него на хартия пълномощно.

Дадените от съда указания не противоречат на „духа“ на закона, т.е. на неговите цели и систематика.

Духът на закона изисква създаване на работещата система на електронното правосъдие, но и при гарантиране на правната сигурност – т.е. създаване на механизми за удостоверяване на самоличността на явяващите се пред съда лица и техните представители, както и за удостоверяване, че процесуалните изявления до съда са направени именно от тях. Поради това улеснението на електронния оборот върви ръка за ръка с въвеждане на изисквания за проверка на самоличност по електронен път и удостоверяване на автентичността на електронните изявления. Именно и поради това се изисква изявленията да имат електронен подпис, а не просто да се посочи от кое лице са направени. Улеснението на гражданите е въведено и с цел улеснение на работата на съда, като двете са неразривно свързани.

Разбира се, с оглед на изискванията на лицензиране на адвокатите и това последните да спазват етични правила, спрямо тях са предвидени и някои облекчения, вкл. възможността им да представят заверени преписи, което обаче има своите изключения. В този контекст следва да се има предвид и че в европейски контекст многократно е констатирана възможност за злоупотреба с лични данни на физически лица от адвокати, като по някои масови дела – тези за обезщетение за закъснял полет, дори нарочно информационно съобщение на Европейската комисия от 09.03.2017 г. (достъпно на https://transport.ec.europa.eu/system/files/2018-12/2017-03-09-information-note-air-passenger-rights-on-claim-agencies_bg.pdf), посочва, че представителството пред съд изисква наличие на „недвусмислено пълномощно“. Наличието на подобен проблем с електронните и сканирани пълномощни ясно сочи, че правилото на чл. 102з, ал. 1 ГПК, въведено от българския законодател цели определена степен на сигурност на документите

в оборота. Следователно и духът на закона не е в смисъл, че към адвокатското пълномощно не може да има изисквания. Следва да се има предвид, че представянето на електронен образ и на заверен хартиен образ не са абсолютно равностойни, доколкото при хартиения образ може да се проследи по-добре дали има наслагване на различни листове върху едно копие, което при електронните документи е възможно да се маскира по-лесно със съответни софтуерни умения. Не е без значение и това, че хартиеният подпис не може да се извърши от друго лице, без последното да може положително да се идентифицира (което при електронните подписи е възможно при предаване на частния ключ и паролата за достъп на лице, което подписва определени документи – широко разпространена при българските търговци практика). Целта на закона по отношение на идентификацията е и ясно заявена в мотивите на законопроекта, с който е създадена разпоредбата на чл. 102з ГПК – законопроект 002-01-69, внесен от Министерския съвет на 03.12.2020 г. в 44. Народно събрание, в който ясно се дава предимство на електронната идентификация.

Що се отнася до това, че изискването за представяне на пълномощно на хартия или с електронен подпис на упълномощителя, а не на адвоката, е затруднително, изискването е въведено от закона, а не само за улеснение на страните. Целесъобразността на законодателните решения не може да се обсъжда от правоприлагащ орган като съда, освен ако не създава прекомерни затруднения за упражняването на правото на иск, а следва да се адресира към законодателя. Правила, които изискват представяне на документ на хартия не препречват подаването на иск, а просто изискват адвокатът да изпрати един лист хартия по пощата или да се яви на регистратурата в съда – действия, които не правят упражняването на права невъзможно. Настоящият съдебен състав има практически доказателства и за причините да се изискват изцяло електронни пълномощни (а не заверки на снимани на скенер хартиени оригинали), тъй като множество лица, най-вече юридически, които имат отношения с много клиенти, ползват подписани с електронен печат пълномощни при отправяне на изявление до съда и същите служат за образуване на производства, които се развиват по законосъобразния начин. Нищо не пречи на подалия заявлението да дойде до съда и да представи пълномощното на хартия, за да бъде то присъединено към електронното дело по реда на чл. 360ж, ал. 2 и 3 ГПК, или да представи пълномощното в заверен на хартия препис, или да поиска клиентът му да си създаде електронен подпис. Това действително са формални изисквания, но съдебният процес е и формална дейност, подчинена на определени законови правила, сред които и чл. 102з, ал. 1 ГПК. Целта на тези изисквания е и гарантиране на изявленията, като дори по настоящото дело има ясен случай на нарушена електронна комуникация, като молба с вх. № 332389/20.11.2023 г. (на лист 61) е подадена от адвоката на ищеца с електронен подпис, но при служебна проверка (резултатите са отразени на лист 66) е посочено, че електронният документ вероятно е променен след поставяне на подписа. Поради това е ясно, че законодателното решение има смисъл, какъвто законодателят е вложил в него, и не може съдът да не се съобрази със законодателното правило, дори да го

намира за затрудняващо гражданите. В случай че законовите правила се променят, ще се промени и практиката на настоящия съдебен състав, но решението за това трябва да се вземе от законодателя. Дотогава, доколкото формалните изисквания нито са свързани с прекомерни разходи, нито с невъзможни срокове, законът следва да се прилага по начина, приет от Народното събрание, което все още чрез пряката си представителна власт от гражданите определя правилата, които съдилищата следва да спазват, а не мълчаливо да отменят.

С определението си от 11.10.2023 г. съдът изрично е указал на представителя на ищеца (и на самия ищец по силата на фикцията на чл. 41 ГПК), че няма да приема електронни образи на пълномощни. Адвокатът обаче настоява да изпраща само такива и не е изпратил исканото от съда пълномощно с редовна според правилата на чл. 102з, ал. 1 ГПК заверка. Поради това нередовностите на исковата молба не са отстранени в срок и делото следва да бъде прекратено на основание чл. 129, ал. 3 ГПК.

Така мотивиран, Софийският районен съд, 28. състав,

РАЗПОРЕДИ:

ВРЪЩА искова молба с вх. № 208329/21.07.2023 г., подадена от името на Т. Т. А. от адв. И. А..

ПРЕКРАТЯВА производството по гражданско дело № **40945** по описа за **2023** на Софийския районен съд, 28. състав.

Разпореждането може да се обжалва с частна жалба в едноседмичен срок от връчване на препис на ищеца пред Софийския градски съд. Препис от разпореждането да се връчи **само** на ищеца.

Съдия при Софийски районен съд: _____